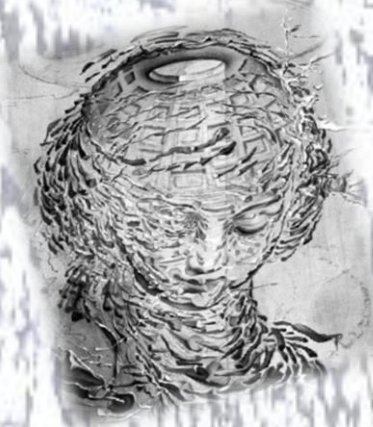

**“Ey Rabbimiz, indirdiğine inandık ve Peygamber'in ardınca gittik;
Şimdi bizi o şahitlerle birlikte yaz!” Al-i İmran s.53**

İRŞAD

2010 Ocak / Şubat sayısı

***Günlük yaşamımızda farketmeden verdiğimiz tepkilerimizin,
Psikoloji bakışıyla farkına varalım.sy.21-22***

**Enfes hamur işi tarifleri ile Özlemine duyduğunuz lezzetler
bu sayımızda Tahinli kurabiye ve
Kıyır poğça yapımını anlatıyor sy.29**

***Topraktan geldik, toprağa döneceğiz ,her hastalığın şifası doğada gizlidir
inancına sahip olanlar Bitkilerle Şifa bölümünde bu ay GDO (Genetiği değiştirilmiş
organizma)’suz meyvelerin suyundan gelen mucizeleri sizlerle paylaşıyoruz.sy.26***

SELAMÜN ALEYKÜM, SEVGİLİ İRŞAD OKUYUCULARI,

Evrendeki tespit edebildiğimiz tespit edemediğimiz her şey engellenemeyen bir değişim içerisinde. Dünü bugüne taşıyamazken bugünü de yarına taşıyamıyoruz ki o kadar uzağa bakmak yerine dakikalara bakmak yeterli. İlk olarak 2009 yılının Mart ayında hazırladığımız İrşad Dergimizde sizlerde manevi destekleriyle yeni bir yıla ulaşmış bulunuyoruz. Yeni bir yıl yeni bir dönem demektir ki yeni bir dönem de yanında yenilikleri getirir. Yeni yıllar beraber dergimizin içeriğinde, konu başlıklarımız, çalışma kadromuz ve yayınlanma tarihimiz ile birtakım değişiklikler yaptık. Ümit ediyoruz ki bundan sonra ilk olarak kendimizi derinleştirmeye çalışırken sizlere de katkıda bulunabilelim. İrşad Dergisi bundan sonra her iki ayda bir siz değerli okuyucularıyla buluşacak inşallah. Yayınlandığı ayların önemli günleri, haftaları ve olaylarıyla ilgili içerikle karşınızda olmaya çalışacağız. Bu ayki sayımız *Ocak-Şubat ayı sayısı*.25 Şubat Mevlid Kandili olması dolayısıyla sizlerle günün önemi paylaşmak istiyoruz:

“Mevlid Kandili Hz. Muhammed’in (sav) doğum gecesi aynı zamanda da Hicri Rebiülevvel ayının on ikinci gecesidir. Mevlid “doğum zamanı” demektir. İnsanlığın kurtuluşu için gönderilen son ve en büyük peygamber, Hz. Muhammed (sav) 572 yılında kameri aylardan Rebiülevvel ayının on ikinci doğmuştur. Miladi takvime göre ise bu, 571 yılı Nisan ayının yirmisine rastlamaktadır. Bu mübarek geceye “Mevlid Kandili” denir. O’nun doğduğu çağda dünyanın her tarafında cehalet, zulüm ve ahlaksızlık almış başını yürümüş, Allah inancı unutulmuş, insanlık korkunç ve karanlık bir duruma düşmüş, dünya yaşanmaz hale gelmişti. O’nun doğduğu gece, insanlığın kurtuluşu için çok hayırlı ve mübarek bir başlangıçtır. Yüce Allah’ın bütün insanlara en büyük nimetlerinden birisidir. Bu hususta Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyrulmuştur: “Andolsun ki içlerinden, kendilerine Allah’ın ayetlerini okuyan, kendilerini temizleyen, kendilerine kitap ve hikmeti öğreten bir peygamber göndermekle Allah, müminlere büyük bir lütufta bulunmuştur. Hâlbuki daha önce onlar apaçık bir sapıklık içindeydiler.**” (Al-i İmran,164)**

Bu gece Müslümanlar arasında yüzyıllardan beri büyük bir coşku ile kutlanmakta, Resulullah Efendimiz’e (sav) derin bir saygı ile anılmaktadır. Hz. Muhammed (sav) kendisinden önceki peygamberler gibi sadece bir kavme veya millete değil, bütün insanlığa peygamber olarak gönderilmiştir. O’nun diğer peygamberlerden en farklı yönlerinden birisi budur. Nitekim Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyrulmuştur: **“Biz seni insanlara ancak bir müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik; fakat insanların çoğu bilmezler.”** (Sebe,28) Peygamber Efendimizi örnek almak, Kuran’a uymaktır. Çünkü Hz. Aişe (ra)’nın ifadesiyle O’nun ahlakı Kuran’dı. (Müslim) Kur’an-ı Kerim, Peygamberimiz Hz. Muhammed’in inananlar için en güzel örnek olduğunu bildirmekte ve bu hususta şöyle buyrulmaktadır: **“Andolsun, Allah Resulü’nde sizin için, Allah’a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar için ve Allah’ı çok ananlar için güzel bir örnek vardır.”** (Ahzab,21)

Resulullah Efendimiz (sav), Mevlid gecelerinde ashab-ı kirama ziyafet verir, dünyayı teşrifindeki ve çocukluk zamanındaki şeyleri anlatırlardı. Hz. Ebubekir (ra) de halife iken, ashab-ı kiramı toplar, Resulullah Efendimizin dünyayı teşrifindeki olağanüstü halleri konuşurlardı. Mevlid Kandili günü oruç tutulması sevaptır. O mübarek günde kaza namazı kılmalı, bol bol Kur’an-ı Kerim okumalı, dua ve tevbe istiğfar etmeli ve Müslümanları sevindirmeliyiz. Bu gece, Kadir gecesinden sonra gelen en kıymetli gecedir.”

Bütün âleme hidayet yolu açan ve âleme ilahi rahmet olan böyle yüksek bir peygamberin ümmeti olmakla şereflenmiş bulunan biz insanlara bu geceyi vesile bilerek, O’na ümmet olmanın şuuruna erebilmek ve gecenin manevi zenginliğinden istifade edebilmek duası ile...

NEZAKET

Nedir O'nu (c.c) O'na (s.a.v) çeken,
O'nu (s.a.v)de O'na (c.c)! Nedir O'nun
O'nda gördüğü, O'nun da O'nda!
Bilinemeyenin ötesi, perdenin arkası,
sırrın sırrı... O'nu (sav) bu denli nezaket
sahibi yapan görünemeyeni görüp,
duyulamayanı duyması mıydı?
Ötelerden beliren nurun aksini,
parlaklığını her daim her zerrede
hissetmesi aşk bakışlı olmasından
mıydı? Resulullah (sav) en nazik insandı.
İnsandı demek hatalı olur sanırım, hâlâ
öyle. O'nun gibisi gelmedi ki! O'nun gibisi gelmedi ama O'nun gibi olmak isteyenler var.
O'nun gibi duyamasalar göremeseler de hayaliyle O'nunlaymış gibi yaşayanlar var.

Şüphesiz Hatem'ül Enbiya Efendimiz (sav) Hazretlerinin güzel tecelliyatları anlatmakla bitmez. Nur'un nuru olunca hayretliği bitmez. Dergimizde bu ayki sünnetullahımız nezaket. Peygamber Efendimiz (sav) Allah'ın sıfatlarının tecelliyatlarının birçoğunu kendi üzerinde taşımış, esmaların şerhi niteliğinde bizlere örnek olmuştur. Şüphesiz ki mükemmel ahlakının yegâne sahibi Allah'tır. Nitekim Hz. Allah "Sen, Allah'ın sana lütfettiği merhamet sayesinde onlara yumuşak davrandın. Şayet kaba ve katı kalpli olsaydın, hiç şüphesiz, etrafından dağılır giderlerdi." (Al-i İmran, 159) buyurarak nezaketin, yumuşaklığın kaynağının kendisi olduğunu ve Efendimiz'in sadece izin verilen kadarını yapabildiğini vurgulamıştır.

Allah el-Hakîm ismiyle gücü yettiği halde hemen ceza vermez, hemen öfkeye kapılmaz. Es-Sabûr O'dur. Nazargâhın sahibi Efendimiz de Allah'ın bu isimlerinin tecelliyatıyla hemen sinirlenmez, sabreder ve nazikçe ikazda bulunur; eğer çözüm olmuyorsa uygun cezayı uygular. Zira mescide küçük abdestini yapan bedeviye karşı nazikçe tavrı bu mevzuya açıklık sağlar. (Buhari, Müslim) İslam dini aşağılama, kaba davranma, hor ve hakir görme dini değildir. İslam bütün ilimleriyle hayrı emreder. Nezaket ve yumuşaklıktan yoksun olan kimseler ise bütün hayırlardan yoksundur. (Müslim) Nezaket, toplum içerisinde iletişimin güzelleşmesini, kolaylığını sağlar. İrşad amacıyla her Müslüman'a düşen de en yüksek derecede nezaketi, yumuşaklığı sağlamaktır. Nezaket ve yumuşaklık hangi işte bulunursa; o işi güzelleştirir, herhangi bir şeyden nezaketin kaldırılması ise; o işi çirkinleştirir. (Müslim)

Hz. Nur-i Dilara'nın (sav) hayatında eşsiz nezaket örneklerine rastlamak mümkün. İslamiyet'in geniş coğrafyalara yayılmasında şüphesiz ki bu irşad yöntemi ve ahlaki önemli bir yere sahiptir. Burada vurgulamak istediğim Resulullah'ın ahlakını incelerken, örnek alıp, örnek gösterirken aslında bizlerin Kur'an tefsirini yaşar gözle görebildiğimiz farkındalığını göstermek. Resulü Zîşan Efendimiz (sav) "Allah, kullarına rıfk ile (yumuşaklıkla) muamele eder ve bütün işlerde nezaket ve yumuşaklığı sever." (Buhari, Müslim) diyerek güzel ahlakın bir emir niteliğinde olduğuna değinmiştir.

Allah'ın Nazargâhın olan mü'min kulların gönüllerinde yer edinebilmek ve nazar edinilmek duasıyla... "Allah'ım! Ben bir insanım. Şayet kullarından birini üzüp incitmişsem, beni bu yüzden cezalandırma." (Ahmed bin Hanbel) ÂMİN!

PEYGAMBERLER TARİHİ

ASLI GÜNDÜZ

LÛT (A.S.)

“Siz Cenab-ı Hakk’ın sizin için yarattığı kadınları bırakarak, insanların içinden erkeklere mi yaşıyorsunuz? Gerçekten siz Allah’ın koyduğu ölçüleri aşan kimselersiniz.”

Dediler ki: *“Ey Lût! Sen bu davadan vazgeçmezsen, andolsun ki seni sürgün edeceğiz.”* Lût dedi ki: *“Bu çirkin davranışınıza karşı elbette elimden geldiği ölçüde mücadele edeceğim. Ey Allah’ım! Beni ve fertlerimi, bunların yapmayı huy edindikleri çirkin işin bir gün çökecek felaketinden koru.”* Bunun üzerine bir Lut’u ve ailesinin tüm fertlerini kurtardık.” (Şuara 165/168)

Daha önce bu çirkin fiil, hiç bir millette görülmemişti. Yani bunu direk şeytan öğretmişti onlara. Lût kavmi ahlaksızlıklarının ve inançsızlıklarının cezasını bulmuştu. Evet, inanmayanlar bir kez daha helak olmuştu. Allah, zalimlerden bu tür cezaların uzak olmayacağını söyledi.

Çağdaş değilsiniz deniliyor Lût ve ailesinin izinden gidenleri eleştirenlere şimdi. Sebebi mi? Cinsel tercihlerine saygı göstermiyormuşuz. Homoseksüelliğe göz yumup, susmuyormuşuz. Susalım değil mi? Susalım ki; başımızdaki örtüyü alıp çıplaklığa, ahlaksızlığa doğru dedikleri gibi; yediğimiz yiyeceklerimizi bozup sağlığımızla, geleceğimizle oynadıkları gibi; doğru ne varsa yanlış gösterip *“Din bu!”* diyerek yaşattıkları gibi; *“Allah”* diyen kimseyi küçümseyerek baktıkları gibi; susalım ki dünyamızın altını üstüne getirsinler!

Günümüz lutilerine sesleniş var artık yüreklerde ve onlara alkış tutup yücelten, destek verenlere. Şimdi kulak verelim; son sözler nebiler nebisi Muhammed Mustafa (sav)’ de:

“Ümmetinden Lût Kavmi’nin amelini işleyerek ölen kimseyi (kıyamet gününde) Allah, Lut Kavmi’nin yanına nakleder ve onlarla birlikte haşreder.” (Suyuti, Cemiu’s-sağir 181)

“Lût Kavmi’nin işini (livata) yapan lanetlenmiştir.” (Ahmed B.Hanbel, Müsned 317)

“Lût Kavmi’nin çirkin işini yapan birini görürseniz, faili de (yapanı da), mefulü de (yapılanı da) öldürünüz!” (Tirmizi)

Mustafa Özbağ Efendi'den Gül Destesi

Hazırlayan: Gülenay Ziya

Allah gecenizi hayır etsin inşallah. Cenab-ı Hak gündüzünüzü hayırlı eylesin, ayınızı yılınızı mübarek eylesin. Aşurenizi de mübarek eylesin. Cenab-ı Hak nice aşureleri nasib eylesin inşallah.

Aşure malum sadece Peygamber (sav) Hazretlerinden sonra oluşmuş bir kültür değil. Aşure ta Âdem aleyhisselamdan itibaren oluşmuş bir kültür. Rivayet edilir ki Cenab-ı Hak levh-i mahfuzu, kürsiyi, cenneti, Âdem aleyhisselamı aşure gününde yarattı. Ruhu aşure gününde ona üfledi. Rivayet edilir ki Cenab-ı Hak Âdem aleyhisselamı cennetten yine aşure günü çıkardı ve duasını yine aşure günü kabul etti. Havva validemiz ile buluşması yine aşure gününe denk geldi. Rivayet edilir; Cenab-ı Hak Nuh aleyhisselamı müşriklerin elinden kurtardığı gün aşure günüydü. Gemiye bindiği gün, geminin bir tepenin üzerine oturduğu gün yine aşure günüydü. Ve yine rivayet edilir Nuh aleyhisselam o geminin karaya oturduğu gün gemide bulunan yiyecek içeceğin hepsini topladı, az kalmıştı, ne varsa toplandı bir yemek yendi, onun adına da aşure dendi. Bu aşure günü insanlık tarihinde Nuh aleyhisselamla son bulmadı. Yusuf aleyhisselamın kuyudan kurtulduğu gün, devlet erkânı olma zamanı, Yakup aleyhisselamın gözlerinin açıldığı gün, İbrahim aleyhisselamın ateşten kurtulduğu gün, İsmail aleyhisselamın kurban edilmekten kurtulduğu gün, Musa aleyhisselamın Firavunun zulmünden kurtulup denizde yürüdüğü gün, İsa aleyhisselamın katliamcı Yahudilerin elinden kurtulup gökyüzüne çıktığı gün ve rivayet edilir yine yeryüzüne indirileceği gün de aşure günü olarak nitelendirilir. Tabi aşure gününde bu kadar çok peygamberlerin tarihinde Müslümanların geçmiş tarihinde önemli günler var ama İslam tarihinde yani Muhammed Mustafa (sav) Hazretlerinden sonra, aşure gününde önemli bir hadise daha var. O da ne? Hazreti Hüseyin Efendimizin ve yanındaki ehl-i beytin Kербela'da Yezid'in askerleri tarafından şehit edilmesi. Bu meseleye bakarken bir taraftan Hazreti Hüseyin Efendimizin ve yanındaki ehl-i beytin hunharca katledilmesi var, bir taraftan da ehl-i beytin bir an önce Muhammed-i Mustafa (sav) Hazretleriyle buluşması var.

Bir kısım insanlar sevenin sevgilisine buluşmayı yas günü ilan ediyorlar, bir kısım ehl-i tasavvuf da bu meseleye derinlemesine üzülmeye rağmen yas günü olarak bakmıyor. Biz Hazreti Hüseyin Efendimizin şehit edilmesine çok üzülmüş, ciğerimiz yanar, içimiz pare pare olur ama İslam için o gün yas günü değildir. Muhammed-i Mustafa (sav) Hazretlerinin ölüm günü dahi yas günü değildir bizim için. İslam'ın hiçbir zaman yas günü yoktur. Yas tutulacaksa ölen bir kimsenin eşi içindir; üç gündür. Üzülme zamanıdır. Dinimizde bir kimse öldüğü zaman yakınlarının yaka paçasını yırtması, kendine

zulmetmesi, kendini yaralaması haramdır. Ölüm Allah'ın emridir, takdiridir. Ecel bir gün bize gelecektir ve ecel bu manada eğer ki zalim bir kimsenin elinden gelecekse; biz iman etmişiz, iman ettiğimiz için şehit hükmündeyiz. Biz zalimlerle mücadele ederiz, onların kılıcının altında can vermemiz Allah'ın lütfu ikramıdır. Bundan mutluluk duyarız ki; Cenab-ı Hak bize şüheda şerbetini içirmiştir. Kıymetli kardeşler! Muhakkak ki Hazreti Hüseyin Efendimizin şahadetinden kendimize ders çıkarmamız lazım. Bununla alakalı enteresan bir vaka anlatacağım. Bir akşam vakti Hazreti Hüseyin Efendimiz imam olup namaza durunca, Yezid'in tarafında olan bir kimse gelir, Hazreti Hüseyin Efendimizin arkasında namaza durur. Onun imamlığında namazı kılar, Hazreti Hüseyin Efendimiz selam verir arkasına döner; bakar ki Yezid'in tarafından biri arkasında namaza durmuş. Hiç seslenmez. Nasıl merhamet sahibi! Nasıl vakarlı! Dedesinin torunu! O kimse der ki; 'Ya Hüseyin! Gönlümüz seninle ama kılıcımız Yezid'le.' Bunu okuyunca bu günün Müslümanları aklıma geldi. Kendimi sigaya çektim. Dedim ki; gönlümüz kiminle? Allah'la, İslam'la, Kur'an'la, Muhammed Mustafa ile Hazreti Hüseyin'le, ehl-i beytle, Allah'ı sevenlerle, Allah'ı zikredenlerle... Gönlümüz bunlarla beraber... Ve gönlümüzün bunlarla beraber olduğuna buradaki topluluk şahittir. Evet! Gönlünüz, bunlarla... Gönlünüz İslam'la, Hazreti Hasan ile Hüseyin ile... Gönlünüz aşurede, kandilde, bayramda, ramazanda, oruçta, Allah'ta, cennette, Allah ile vuslat olmakta... Ama kılıcınız... Kılıcınız kiminle? Acaba Hazreti Hüseyin Efendimiz'i şehit eden Yezid'in o askeri; gönlü Hazreti Hüseyin ile dururken, elindeki kılıç Yezid'le dururken gönlünün Hazreti Hüseyin'de olması o kandan kendisini kurtardı mı ki? Kıymetli kardeşlerim; din sadece gönlünün bir yerde olmasıyla alakalı değildir. Gönlün nerde ise kılıcın da orda olsun. Gönlün nerde ise vücudun, aklın, dilin, elin, ayağın orada olsun. Gönlünün sesine koş! Yüreğinin sesine koş! Yüreğin Allah demeyi istiyorsa, götür vücudunu da oraya bırak; o da orada Allah desin. İbrahim gibi ateşlere atılacağını bilsen de Yunus gibi balığın karnına düşeceğini bilsen de Nuh gibi insanların seni takaza edeceğini bilsen de Lut gibi kavminin seni helak etmek istediğini bilsen de Zekeriya gibi kavminin seni testereyle keseceğini bilsen de gönlünün gittiği yere git. Gönlünle çatışma! Sevginle çatışma, eğer sevgin hakiki ise! Kendimizi hesaba çekelim. Gönlümüz nerede, vücudumuz nerede? Aklımız, elimiz, kolumuz, ayaklarımız nerede?

Evet, gönlümüz camide, Allah demekte... Ama sen neredesin? Sen hangi gaflette, hangi heva heveste, hangi zalim çukurlarda, bataklıklardasın? Hangi gecenin karanlığına takıldın kaldın? Hangi soysuz sopsuz, nefsinin, şeytani heva ve heveslerini sevgi sananların peşine takıldın gittin? Neredesin? Gönlünün seni götürdüğü yere git. Gerçekten vicdanın sesini duyabiliyorsan... Gönlündeki vicdanının sesi; içki içerken, kumar oynarken, zalimlik yaparken memnun ve mutlu mu? Memnun ve mutlu ise vallahi sen kâfirlerdensin. Eğer; günah işlerken, Allah'ın haram ettiği herhangi bir şeyi yaparken ondan mutluluk, haz duyuyorsan, lezzet alıyorsan senin gönlün kâfir olmuş. Var git; Allah'a tövbe et, çok yalvar. Gönlünü çevirmeye çalış ama kör, sağır olmadıysan, aklın kapanmadıysa, aptallaşmadıysan. Evet! Gözü kapananlar aptallaşır. Gözü, kulağı Kur'an'a kapalı olanın kalbi katılaştır, kararır ve mühürlenir. Kardeşler; gözümüzü ve kulağımızı, Allah'a ve Resulüne çevirelim. Gönlümüzü oraya çevirdiğimiz gibi elimizi, kolumuzu da çevirelim.

Kıymetli kardeşler! Güzel ahlakla ahlaklanmadığımız müddetçe ve dinin emirlerini yerine getirmediğimiz müddetçe, dinin haram kıldığını kendimize haram görüp yapmadığımız müddetçe, dinin farz gördüğünü kendimize farz görüp yapmadığımız müddetçe gönlümüz Allah'ta ama elimiz Yezid'in emrinde olacaktır. Vücudumuz şeytanın emrinde olacaktır. Vücudun, gönlün, kalbin, aklın şeytanın tasarrufundan, tasallutundan kurtulması için halis mümin olacağız. Cenab-ı Hak ayeti kerimede '*Benim iyi iman eden halis müminlerime dokunamazsın.*' der şeytana. Neden? Allah o iyi iman eden kimseleri muhafaza eder, korur. Allah bizi onlardan eylesin inşallah. Cenab-ı Hak cümlemizi hayırlarla doldursun inşallah.

AŞURE GÜNÜ SOHBETİNDEN 26.12.09 KARABAŞ-I VELİ KÜLTÜR MERKEZİ

MEHİR

Nikâhta gereken şartları daha önceki sayımızda ele almıştık. Bunlardan birisi de mehir idi. Mehir; Kur'an, sünnet ve fukahanın görüşleriyle sabittir. Mehrin anlamına gelince; maddi ve manevi boyutu vardır. Manevi boyutu duadır ki şöyledir; erkeğin Allah ona bir eş nasip ettiği için, şükür mahiyetinde karısına verdiği bir hediyedir. Yani, Allahu Teâlâ'nın kadınlara lutfu, ikramıdır. Kadının da gönlünü hoşnut ettiği için kocasına dua etmesidir. Maddi boyutuna gelince, âlimler bu konuda çeşitli görüşler bildirmişlerdir.

Mehir, kadının kocası üzerindeki hakkıdır. Hanefilere göre kocanın kadına mehrini ödemesi vaciptir.

Mehirin sahih oluşunu hadis ve ayet-i kerimelerle delillendirmemiz gerekirse, *Nisa suresi 4. ayet-i kerimesi ile başlayabiliriz. Allah: "Kadınlara mehrlerini gönül rızasıyla, cömertçe veriniz."* buyurmaktadır. Lakin kadınlar da bu ayet-i kerimeyi karşı tarafın gücünü açacak şekilde zorlamamalıdır. Bu hususta da Allah Resulü (sav): *"Kadınların en hayırlısı mehri az olanıdır."* (HEYSEMİ) buyurmaktadır. Peki, bu konuda orta yolu nasıl sağlayabiliriz? Bunu da Resulullah (sav) Efendimizin nasihatlerinden anlayabiliriz:

"Resulullah Efendimize (sav) bir kadın gelerek; 'Ya Resulullah beni nikâhına al.' dedi.

Kadın bunu üç defa tekrarladı.

Resulullah (sav) cevap vermeyince, sahabeden birisi; "Ya Resulullah eğer sen onu nikâhlayacaksan, bana nikâhla." dedi.

Bunun üzerine Resulullah (sav); "Bu kadına

mehir olarak verebileceğin bir şey var mı?" dedi.

Sahabe; "Hiç malım yok ya Resulullah." dedi.

Resulullah (sav); "Gidip borç bul." dedi.

Sahabe birkaç gün sonra geldi ve "Bulamadım ya Resulullah." dedi.

Resulullah (sav); "Ezberinde bir ayet var mı?" dedi.

Sahabe; "Evet, ya Resulullah." dedi.

Resulullah (sav); "Ezberindeki ayetleri bu kadına öğretmen karşılığında onu sana nikâhlıyorum." dedi."

Hanefilerce, kadın mehir almak istemese dahi, en az bir koyun parası kadına ödenmelidir. Yine Hanefilerce, kadına verilen mehir, kocası öldüğünde veya boşanma meydana geldiğinde, iddet müddeti boyunca geçinmesine yetecek miktardır. Ancak, bu miktar kadının yaşam standardına göre olmalıdır.

Mehrin kat-i miktarı taraflar arasında belirlenmelidir. Nikâh sırasında belirlenip ödenmesi müstehaptır. Ancak, miktar ve kadına verme tarihi belirtilmemiş olabilir. Bu durumda kadının kız kardeş, hala ve hala kızlarına bakılarak bir miktar belirlenebilir. Ne zaman ödeneceği de yine karı koca arasında anlaşmaya göre uygulanır. Bu iki çeşit mehir de sahiptir. Mehir olarak ödenen şey nakde dönüştürülebilen, alışverişte kullanılması haram olmayan mallardan olmalıdır.

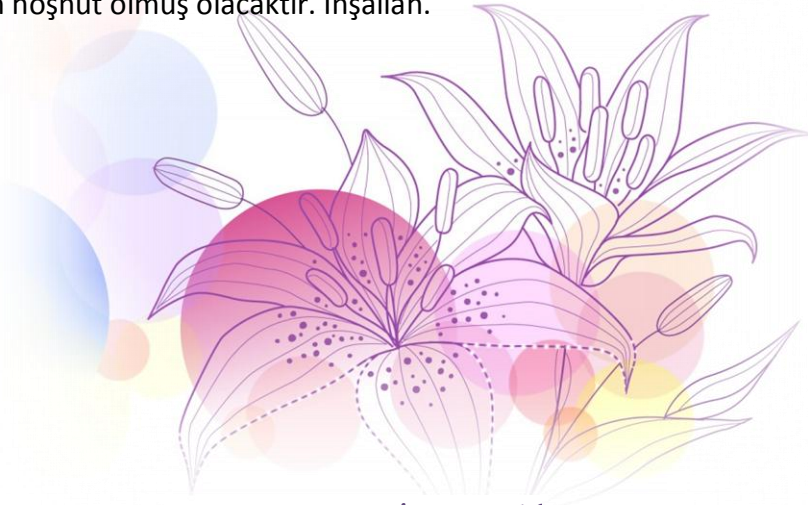
Kadın, mehrini ne yapacağı konusunda tamamen özgürdür, çünkü mal kadınıdır. İsterse hepsini hibe edebilir, istemezse etmez. Ailesinin, kocasının veya bir başkasının bu mal üzerinde hüküm verme hakkı yoktur. Kadından zorla alınması söz konusu bile değildir. **(Fetevayı Hindiyye)** Yüce Allah (c.c.) buyuruyor ki: “ *Kendi istekleriyle o mehrin bir kısmını size bağışarlarsa, onu afiyetle yiyin.*” **(Nisa, 4)**

Mehri konusunda kadının bir başka hakkı da şudur: Koca, karısına mehri zifaktan önce vermeye söz vermişse, kadın mehrini alıncaya kadar, kocasıyla zifafa girmeyebilir. **(İbni Abidin)** Zifafa girmeden boşanmış iseler, o zaman da kadının mehrin yarısını almaya hakkı vardır.

Bir husus daha vardır ki kadınlara mehrini ödememek için karşılıklı kız alıp verme şeklinde yapılan nikâhı, Resulullah (sav) yasaklamıştır. Nikâh geçerli sayılır, ancak kadınlara mehirlerinin ödenmesi emredilmiştir. Mehir belirtilmemiş ise, yukarıda anlattığımız gibi, yakınlarının mehrine göre o kadınlara da mehir belirtilir.

Mehrin asıl amacı, Allah'ın emrini ve sünnet-i Resulullah'ı yerine getirmek olmalıdır. Ne kadın yüksek meblağlar isteyerek kocasını sıkıntıya sokmalı ne de gücü yettiği halde kadına mehrini az vererek kadının hakkına girmemelidir. Nisa Sûresi 4.ayetinde emrolunduğu gibi cömert davranmalıdır.

Sonuç olarak, nikâh başlı başına bir ibadet olduğu gibi, ona bağlı hükümler de ibadet niteliği taşımaktadır. Taraflar, öncelikle bunu göz önünde bulundurup, buna göre hareket ederlerse hem sıkıntılar ortadan kalkacaktır hem de Allah kulundan, Resulullah(sav) ümmetinden hoşnut olmuş olacaktır. İnşallah.

Emine ŞEN

DÜNYA

Allah (c.c) yarattığı her şeyi insan için yaratmıştır. İnsan İslam için, Allah içindir. Bu dünyaya gelişimiz Rahman'ın bilinmekliği istemesi ile başladı ve devam etmekte Eleste Rabbimize verdiğimiz söz üzerine buradayız.

“Evet sen bizim Rabbimizsin, inandık, itaat ettik, Hiç şüphesiz verdiğimiz bu sözün sahibine döneceğiz. Ve bu dünyada da sözümüzü tutacağız. Dünya bizler için ahiretin tarlasıdır. Burada tohumları ekmeyi yiyenler ne kadar talihlidirler.” demiştir. (Rabbani Hz.)

Resulullah (s.a.v) Efendimiz; *“Ey insanlar! Kendiniz için önceden ahirete ait bir şeyler hazırlayınız, bunu da zamanı gelince elbette göreceksiniz. Sizden her biriniz ölecek ve koyununu çobansız bırakacaktır. Sonra orada bir tercüman ve onu Rabbinden engelleyecek bir mani olmaksızın Rabbi ona: “Sana elçim gelip emirlerimi tebliğ etmedi mi? Sana bolca mal vermedim mi? Sen kendin için önden ne gönderdin?”* diyecektir.

Bunun üzerine O da sağına soluna bakınacak hiçbir şey göremeyecek, sonra önüne bakacak önünde de cehennemden başka bir şey göremeyecektir. Dolayısıyla kim bir harmanın yarısıyla da olsa kendisini cehennemden koruyabiliyorsa bunu yapsın. Onu da bulamazsa tatlı söz söylesin. Çünkü bu da bir iyiliktir. İyiliklere on mislinden yedi yüz misline kadar karşılık verilir. Dünya ebedi âlemin eşigidir bu anlamda. Gizli bir cevherin çıkış yeridir. Dünyada aranıp kavuşulan istekler tıpkı bir şimşek gibidir, çabuk gelir geçer, aldatıcıdır. Ve müslüman bu faniliğe aldanmaz. Hz. Ali Efendimiz dünya ile ilgili şu sözleri söylemiştir:

“Ey dünya benimi aldatmak istiyorsun, bana mı göz diktin? Hey hat! Hey hat! Benden başkasını aldat. Seni üç talak ile boşadım. Çünkü ömrün kısa, meclisin değersiz. Tehlikeni aldatmak kolaydır. Ah ah...” Rızık azlığından, yolculuğun uzunluğundan ve yolun karanlığından yüz defa ‘Oh...’ demiştir. Evet, dünya; kendinden korkanları bütün ağırlığı ile ezen, kendine kafa tutanlara baş eğendir. Hiç şüphesiz dünya ve dünyanın içindekiler de melundur. Ancak Allah'ı zikretmek, Allah'a yaklaştıracak taatler yapmak bunun dışında...

Dünya yap-boz oyunu gibi bir anda senin önünden senin olduğunu zannettiğin her şeyin yok olmasıdır. Ve yine yoksun.

Tek var olan Allah'tır. Ve dönüş O'na... Vuslat meydanına... Ebede doğru yolculuğa...

Hayatü's Sahabe
Fatma ÇAPRAZOĞLU

KAZANCI KÂRLI OLAN SÜHEYB b. SİNAN

Bolluk içinde yaşıyordu. Babası İran Kırsı'nın ortaya tayin ettiği Übella ülkesinin hâkimi ve valisiydi. Bir gün Rumlar ülkeye saldırdı ve birçok esir aldı. Bu esirler içinde Sinan da vardı. Rum tüccarlar esirleri Mekke'ye getirdiler. Sinan'ı Abdurrahman b.Cüddan'a sattılar. Efendisi, O'nun zekâsına ve samimiyetine hayran oldu. Onu azat etti.

Bir gün Allah Resulü'yle tanıştı. Allah Resulü ona İslam'ı anlattı ve O Müslüman oldu. Süheyb büyük bir yükün altına girmişti böylelikle. O artık inancı için canını ortaya koyanlardandı. Allah Resulü hicret için karar verince Süheyb'e de bildirdi. Ama Kureyş hicrete karşı koymaya karar vermişti. Süheyb uzun mücadeleler sonucunda yola çıkabilmişti. Uzun yol kat etti. Ancak Kureyş arkasından avcı birliklerini gönderdi.

Süheyb *"Ey Kureyş topluluğu! Bilirsiniz ki ben en iyi ok atanınızım. Allah'a yemin olsun ki kim bana yaklaşmaya kalkarsa; okumla beynini parçalarım. Oklarım kâfi gelmezse; kılıcımla kafasını uçururum. Ta ki; elimde bir şey kalmayana kadar savaşırım. Dileyen beri gelsin, dilerseniz size malımı veririm siz de beni kendi halime bırakırsınız."* dedi.

Avcı birliklerine ve Kureyşlilere canları tatlı geldi, ölüm korkusu sardı ve Süheyb'i öldürmek yerine malını almaya karar verdiler. Süheyb'i serbest bırakıp Kureyş'e doğru yola çıktılar.Hicretini tek başına gerçekleştirdi ve Âlemlerin Sultanına yetişti.Süheyb cömert ve takva sahibi bir insandı.Hz. Ömer yaralanınca insanlara Süheyb'in namaz kıldırmasını emretti ve vasiyetinde de bunu söyledi.

Bir halife seçilene kadar, namazları kıldırılmaya devam etti. Bu geçici imamlık, Allah'ın kendisine olan nimetini tamamlaması oldu. Çünkü O, Allah'ın salih kullarındandı.

Derya MAKTAV

HİCRİ BEŞİNCİ ASRIN TAM ORTASINDA İSLAM'A NASİP OLAN İMAM GAZALİ'DEN ÖĞÜTLER

İmam Gazali'nin önemle üzerinde durduğu konulardan biri Müslümanlar arasındaki dostluk, kardeşlik ve muhabbetir. Kıymetli kitabı İhya'u Ulumi'd-Din'de hadis-i şerifler ve ayet-i kerimeler ışığında müminlerin kardeşliğinin önemini şöyle anlatır:

Allah Resulü (sav) buyuruyor: *"Müslüman Müslüman'ın kardeşidir, ona zulmetmez, onu mahrum bırakmaz, onu perişan etmez. Kişiyi şer olarak Müslüman kardeşini horlaması yeter."*(Buhari, Müslim)

Düşmanlar karşısında kendisini korumaman, susman canını sıkır, kalbinde nefret uyandırır.

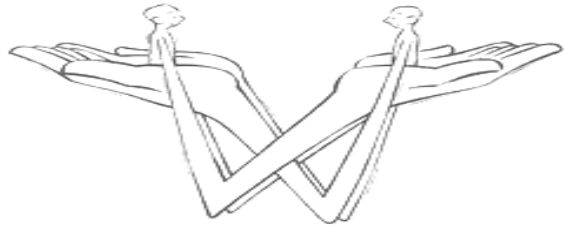
Bu kardeşlik hakkını gereği gibi yerine getirmemektir.

Kardeşlik, arkadaşının kusurları karşısında susmayı gerektirdiği gibi, iyi yönlerini anlatmayı da gerektirir. Hatta kardeşlerinin hoş taraflarını anlatmak kardeşliğe has bir meziyettir.

Kardeşliğin amacı; onların birbirlerinden faydalanmalarını sağlamaktır yoksa cefalarından kurtulmak değil. Suskunluğun manası başkalarını incitmemektir. Öyle ise diliyle kardeşliğin sevgisini iletmesi, vaziyetini soruşturması, bir sıkıntısının olup olmadığını sorması gerekir.

Sevgiyi celbetmekte bunlardan daha da tesirlisi; ona karşı kötü bir tertip tasarladığını açık ya da kapalı sözlerle şerefine dokunulduğunu vakit, gıyabında kendisini himaye etmen, savunmandır.

Kardeşliğin hakkı böyle durumlarda kendisine görünmen, hasımlarını susturup ağır laflar söylememe noktasında elinden geleni yapmandır.

Peygamber (s.a.v)'in Dört Gülü

SİDDİKİYET VE SİDDİK ABİDESİ HZ.EBUBEKİR

Siddikiyet, dosdoğru olmak veya dürüst olmak, işte bu kavramları Allah Resulü'nün halifesi Hz. Ebubekir'de görüyoruz. Sadıkların ve yüce doğruluğun abidesi Hz. Ebubekir...

Kuran'ı Kerim'de sadık/doğru ve sıdk/dürüst kelimeleri önemle kullanılmıştır. **"Ey İman edenler! Allah'tan korkun ve sadıklarla beraber olun."** (Tevbe 9-119) İşte iman edenlerden Hz. Ebubekir sadıklığın bir aynasıdır. O'nun zamanında yaşayamamış olmamız O'nunla bu zamanda beraber olamayacağımız anlamına gelmemektedir. O'nu görememiş, O'nu dinleyememiş, O'nunla konuşamamış olabiliriz. Peki ya şimdi? Onun çizdiği sadıklık ve sıdklık yolunda yürüeyebiliriz. Onun çizgisi Hz. Resulullah'ın çizgisi, O'nun yolunun tozu Hz. Ebubekir de Allah Resulü'nün yolunda toza bulandı. O'nun yolunda sıdklığa erdi. Bu zamanda o sadıklarla beraber olana ne mutlu! O'nu sevebilene, O'nu görebilene, O'nu işitebilene... Ve Allah buyurdu:

"Allah sadıklara, doğruluklarının karşılığını verecektir." (Ahzab 33/34)

Verilmedi mi ki karşılığı Allah Resulünün imamı olmakla şerefendirildi, daha sonra halife olmakla yüceldi. Peki, Ya Allah katında? Sadıklığa ve sıdklığa erdi. Kurtuluş doğruluktur. Hz. Ebubekir doğruluğun, güvenilirliğin, dürüstlüğün yolundan gitti ve bizlere de bunu tavsiye etti, bu yolu çizdi. Hz. Muhammed (s.a.v)'in Allah'ın Resulü olduğunu kabul eden ve bu hususta başkalarına da örnek olan Hz. Ebubekir'e özellikle Siddik denir. Buradaki siddik Hz. Muhammed (s.a.v)'in her dediğine hiç tereddüt etmeden derhal tasdik eden mümin anlamına gelmektedir. Zira Hak Teâlâ:

"Şüphe yok ki Allah sadıklarla beraberdir." (Bakara 2/153) buyuruyor.

Yüce Allah bizleri de o sadıkların yollarından gidip, sadık olmamızı nasip eylesin inşallah. Hz. Ebubekir doğru söz söylemiş, dürüst davranmış ve Allah'ın yüce emirlerine uymuştur. Hz. Resulullah'ı severek insanlara güzel ahlakıyla ve doğruluğuyla örnek olmuştur. Hz. Ebubekir verdiği vaatte duran, insanları kandırmayan, yalan konuşmayan yüce bir abidedir. Ve Allah buyuruyor: **"Müminler içinde Allah'a verdikleri sözde duran nice vaadinde sadık erler vardır."** (Ahzab 33/23) Allah Teâlâ bu ayet-i kerime'yi bizim üzerimizde tecelli ettirsin inşallah.

Ya Rabbi! Bizlere de Siddik-ı Ekber'in çizdiği yoldan gitmeyi nasip eyle. Âmin. Aşk ile kalın.

Nuran Aybüke OKLU

MAHİYET-İ İNSAN

İnsan, kâinatın içindeki pek çok çeşit şeylere muhtaç ve alakardır. İhtiyaçları âlemin her tarafına dağılmış, arzuları ebede kadar uzanmış... Bir çiçeği istediği gibi koca bir baharı da ister. Bir bahçeyi arzu ettiği gibi ebedî cenneti de arzu eder. Bir dostunu görmeye iştiaklı olduğu gibi Cemil-i zül-Celâl'i de görmeye iştiaklı, isteklidir. Başka bir menzilde duran bir sevdiğini ziyaret etmek için o menzilin kapısını açmaya muhtaç olduğu gibi berzaha göçmüş yüzde doksan dokuz ahbabını ziyaret etmek ve ebedî ayrılıktan kurtulmak için kara dünyanın kapısını açacak, dünyayı kaldırıp ahreti yerine kuracak bir Kadir-i Mutlak'ın dergâhına ilticaya muhtaçtır.

İşte şu vaziyette insana hakiki mabud olacak; yalnız, her şeyin dizgini elinde, her şeyin hazinesi yanında, her şeyin yanında nazır, her mekânda hazır, mekândan münezzehtir, aczden uzak bir Kadir-i zül-Celâl, bir Rahim-i zül-Cemâl, bir Hâkim-i zül-Kemâl olabilir. Çünkü insanların nihayetsiz ihtiyaçlarını yerine getirecek, ancak nihayetsiz bir kudret ve sonsuz bir ilim sahibi olabilir. Öyle ise mabudiyete layık yalnız O'dur. (c.c)

İnsanda iki cihet vardır; birisi icat, hayır, müspet ve fiil'dir. Diğeri; tahrip, âdem (ölüm), şer, nefy (sürgün etmek) ve infialdir (darılmak, gücenmek). Birincisi itibariyle; arıdan ve serçeden aşağı, sinekten ve örümcekten daha zayıftır. İkinci cihet itibariyle; dağ, yer ve gökleri geçer, onların çekindiği ve açıkça acizlik ettikleri bir yükü kaldırır. İnsan icat ettiği vakit, yalnız eli ulaşacak derecede, kuvveti yetişecek mertebede icat edebilir. Eğer fenalık ve tahrip etse; o vakit fenalığı, tecavüz ve tahribi intişar eder, yayılır, çoğalır.

Mesela; küfür bir fenalıktır, bir tahriptir ve öldükten sonra yok olmayı tasdik etmektir. Fakat o tek seyyie, bütün kâinata hakareti ve bütün esma-i ilahiyeyi küçük düşürmeyi, bütün insanîyetin rezilini meydana getirir. Çünkü şu mevcudatın âlî bir makamı, ehemmiyetli bir vazifesi vardır. Zira onlar, Rabbimizin mektupları ve memurları hükmündedirler. Küfür ise, onları ayinedarlık, vazifedarlık ve manidarlık makamından düşürüp; abesiyet ve tesadüfün oyuncağı hükmüne düşürmektir.

Velhasıl; nefis-i emare, tahrip ve şer yönünde nihayetsiz cinayet işleyebilir, fakat icat ve hayırda iktidarı pek azdır. Evet, bir haneyi bir günde harab eder, yüz günde yapamaz. Lakin eğer enaniyeti bıraksa, hayrı ve vücudu Tefvik-i ilahiyeye'den (Cenab-ı Hakk'ın insanı doğru yola lütfu ile sevk etmesi) istese, şer ve tahripten ve nefse itimattan vazgeçse, istiğfar ederek tam abid olsa, o vakit Furkan suresi 70. ayetteki "Allah onların kötülüklerini iyiliklere çevirir." sırrına mazhar olur. Ondaki nihayetsiz kabiliyet-i şer, nihayetsiz kabiliyet-i hayra inkılâp eder. Ahsen-i takvim kıymetini alır, âlâ-yı ıllıyyine çıkar.

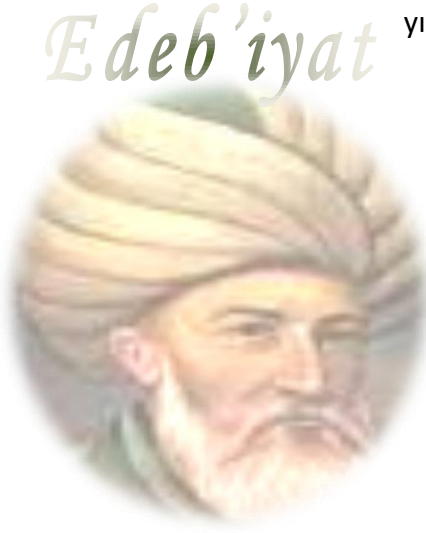
İşte ey gafil insan! Bak Cenab-ı Hakk'ın fazlına ve keremine! Seyyieyi bir iken bin yazmak, haseneyi bir yazmak veya hiç yazmamak adalet olduğu halde; bir seyyieyi bir yazar, bir haseneyi on bazen yetmiş bazen yedi yüz bazen yedi bin yazar. Hem şu nükteden anla ki o müthiş cehenneme girmek amelin cezasıdır. Fakat cennete girmek ise sadece Allah'ın ihsanıdır.

(Bediüzzaman Said Nursî'nin Sözlere adlı eserinden yararlanılmıştır.)

DURU TORTE

Ne güzel, ne hoş sensizliği hiç tatmadın Sen
Ey Sevgili!
Gülden güzel, güneşten şavklı, aydan sakın
Ey en güzel Sevgili
Sensizliđi hiç tatmadın Sen
Yokluđunu anlatabilsem sana
O acıyı ve çaresizliğimi bir dillendirebilsem
Gece ne kadar karanlıktır Sensiz
Gündüz ne kadar sessiz.
Bir şeylere bakarken gelirsin akla
Bir şeyler düşünürken ya da
Hiç bir şey düşünmezken mesela
Yatakta sağıma dönmüş yatarken
Öyle sessizce elim böğrümde
Tüm yokluđunu sermişken üzerime
Sen düşersin payıma, hayalin düşer
Gözyaşı firaridir artık
Sığmaz gözkapaklarıma
Ah yokluđun ve Seni getirmeyen vefasız geceler
Dolunaydır cemalin gökyüzünde
Yıldızlar sanki ahabın, parıldarlar çevrende
Gece Sen oluverir
Ah gece, ellerim semada
Seni dilendiđim gece
Ne güzel, ne hoş
Sensizliđin çaresizliđini hiç tatmadın Sen
Her hüzzam Seni anlatır
İçinden aşk geçen her şiir sana yazılmıştır
Bir el tutsa sevdiđinin elini
Aşk Seni anlatır
Güneş doğar aydınlığı anlatır
Güneş batır gidişini anlatır
Ah yürünen yollar
Bir defacık Sen olsan sonunda
O gülden güzel Sen
Ah bir yolun sonu olsan Sen
Çekiversem en küçük hücreme kadar Seni içime
Enginleşen içimde gönül tahtına otursan
Ve ben sonsuzluk olsam
Aşkınla ayrılısam bin bir zerreye
Bin bir zerremde Seni bulsam
Yok yok anlatamayacađım sensizliđimi
Öyle kavruk, öyle yetim, öyle sensizim işte

Süleyman Çelebi 1351 Zamanın ilimlerini iyice padişahlarından Yıldırım imamlığında bulunmuştur. döneminde tamamlanan imamlığına tayin edilmiştir. adındaki Çelebi kelimesi, olmasından dolayı Çelebi'nin 1410 yılında tamamlamıştır. Mevlid'i yaşında olduğu tahmin eserini Ulu Cami'nin tamamlamıştır. Mezarı Bursa'da Çekirge semti yolu üzerindedir.

Edeb'iyat

yılında Bursa'da doğmuştur. öğrenmiş Osmanlı Bayezid'in divan Daha sonra aynı padişah Bursa Ulu Cami'nin Süleyman Çelebi'nin kendisinin bilgin bir kişi kullanılmıştır. Süleyman ölümsüz eseri Mevlid'i tamamladığında 60 edilmektedir. Mevlid adlı imamlığını yaptığı sırada

Süleyman Çelebi, Mevlid'i Hz. Muhammed (sav)'in diğer peygamberlerden mertebe bakımından üstün olduğunu ifade etmek için kaleme almıştır. Rivayetlere göre Ulu Cami'nde bir vaiz: *"Biz Allah'ın peygamberlerinden hiç birini öteki peygamberlerden ayırmayız."* anlamındaki bir ayeti tefsir ederken bu ayete dayanarak Hz. Muhammed (sav)'in diğer peygamberlerden üstün tutulmaması gerektiğini, hepsinin eşit olduklarını söylemiştir. Cemaat arasında bulunan bir Arap bilgini bu vaizin tefsirde hata ettiğini iddia etmiştir. Yine Kur'an da bulunan *"Biz bu peygamberlerin bazısını diğerlerinden üstün kıldık."* ayetinin anlamının kalmayacağını ayetten hareketle ortaya koymuştur. Camide o gün bulunanlar arasında bir ikilik çıkmış; bütün bunlara şahit olan Ulu Cami baş imamı Süleyman Çelebi, bu hadiseden dolayı çok duygulanmış ve meşhur Mevlid-i Şerif'ini yazmıştır. Mevlid-i Şerif'inde hep ehli-sünnet itikadını anlatmıştır. Bu bozuk itikatlı vaizin sözüne cevap olarak:

*"Ölmeyüb İsa göğe bulduğu yol,
Ümmetinden olmak için idi ol."*

beytini söyledikten sonra, Resulullah Efendimizin faziletlerini şöyle izah etmiştir:

*"Dahi ham Musa elindeki asa,
Oldu O'nun izzetine ejderha.
Çok temenni kıldılar Hak'tan bunlar,
Kim Muhammed ümmetinden olalar.
Gerçi kim bunlar dahi mürsel durur,
Lakin Ahmed efdal-ü-ekmel durur.
Zira efdallığıne ol elyak durur,
Ani öyle bilmeyen ahmak durur."*

Zeynep KOÇDEMİR

“Ecdâdını unutanlar, kaynaqsız ırmağa, köksüz ağaca benzerler.”

Osmanlı Devleti’ndeki modernleşme hareketlerinin en önemli ayağı hukukî alandır. Hukukta modernleşmenin en önemli ayağı ise anayasal gelişmelerdir. Anayasal gelişmeleri ilgilendiren her belge, birçok açıdan bir zincirin halkaları gibi birbirine bağlı, birbirini genişleten ve tamamlayan bir özelliğe sahiptir.

Tanzimat döneminin ikinci devrinin başlangıcı olan *Islahat Fermanı*’nı doğru bir şekilde anlayıp yorumlayabilmek için; öncelikle onu doğuran şartlara vakıf olmak gerekir. Osmanlı Devleti’nin içinde bulunduğu bu şartlar, özellikle Fransız İhtilâli’nden sonra ağırlaşmaya başlamışsa da Osmanlı Devleti açısından oluşma süreci daha gerilere gider. Osmanlı Devleti’nin iktisadî, idarî ve sosyal sisteminde başlayan tıkanma emareleri, bizi Osmanlı 18. yüzyılına kadar götürmektedir. Zira Osmanlı sistemi bu yüzyıl içinde dönüşümü sağlayacak niteliğini kaybettiğinin işaretlerini vermeye başlamıştır. Bunun en önemli göstergesi ise savaş alanlarında alınan mağlubiyetler olmuştur. Mağlubiyetlerin etkileri ise iktisadî, sosyal, idarî ve siyasî hayatta görülmüş, bu etki ile de birçok alanda zihniyet değişimi meydana gelmeye başlamıştır. Bu zihniyet değişimi ise gerçek anlamda 19. asırda şekillenmiştir. Osmanlı Devleti’ni oluşturan dinamikler bu zihniyet değişiminden payını almıştır. 19. yüzyıla damgasını vuran ve yüzyılın gidişatını değiştiren Fransız İhtilâli’nin ortaya koyduğu ilkeler, yukarıda değindiğimiz gibi, zihniyet değişimine neden olmuş ve günümüz siyasî, iktisadî ve sosyal olayların tarihî zemininin oluşmasında önemli etkide bulunmuştur. Şüphesiz ki, Fransız İhtilâli’nin *Islahat Fermanı* ile ilgili yönü içeriğinde saklıdır.

Fransız İhtilâli’nin, *Islahat Fermanı*’nın içeriğine kattığı en önemli ilke ise eşitlik ilkesidir. Bu ilke ile Osmanlı sosyal düzeni yeniden inşa edilmeye çalışılmıştır. *Islahat Fermanı*’ndan, Osmanlı devlet adamlarının önemli beklentileri vardır. Öncelikle gayrimüslim tebaaya yeni haklar verip, gayrimüslim tebaayı Müslüman tebaa ile eşit seviyeye getirerek batılı devletlerin iç işlerine karışmalarına mani olmak ve Paris’te toplanacak olan barış konferansın da Osmanlı Devleti lehine kararların alınmasına etkide bulunmaktır. *Islahat Fermanı* Osmanlı devlet adamlarının, devleti türlü gailelerden koruyacağı düşüncesine yönelik, dönemin müttefik devlet temsilcileri ile Osmanlı gayrimüslim tebaasının durumuna ilişkin şartların ne olacağının tartışıldığı bir ortamda hazırlanmıştır. *Islahat Fermanı* böyle çok yönlü beklentilerin ürünüdür.

Fransız İhtilâli’nin dünya siyasî hayatına soktuğu Milliyetçilik, Liberalizm ve Sosyalizm gibi siyasî akımlar Avrupa’nın büyük bir kısmını etkilemiş, bu etkileniştten Osmanlı tebaası, dolayısıyla Osmanlı Devleti de nasibini almıştır. Osmanlı devlet adamları, bu etkilenmenin olası kötü sonuçlarını bertaraf etmek için, önce Tanzimat Fermanı’nı ilân etmiş; ancak Osmanlı dışı beklentilerin tam anlamıyla karşılanamaması nedeniyle dış baskı ve yönlendirmelerle yeni ve daha kapsamlı bir düzenlemeye ihtiyaç duymuştur. Zira Osmanlı üzerinde oluşan milletlerarası siyasî, sosyal ve iktisadî baskılar, düzenleme ihtiyaçlarını daha belirgin hale getirmiş ve devlete bir zorunluluk yüklemiştir. Yani Osmanlı dışı siyasî beklentiler, Osmanlı devlet adamlarına *Islahat Fermanı*’nın ilân edilmesi zorunluluğunu yüklemiştir.

Bizler de bu yazı köşemizde günümüz Türkiye’inde etkilerini sürdüren antlaşmaların, konferansların ve savaşların maddi ve manevi içeriklerini “Dünü bilmeyen bugünü anlayamaz; bugünü anlamayan yarını göremez, yarını inşâ edemez; hattâ dünden gelen hamlelerin nedenlerini bile düşünemez.” düsturuyla sizlerle paylaşacağız. *Islahat Fermanı*’nın Müslüman ve gayri Müslim halk üzerindeki etkilerini, toplumun tepkisini ve amacına ulaşip ulaşmadığını ileriki sayılarımızda sizlerle paylaşmaya çalışacağız.

NETİCEYE DEĞİL HAZRETİ HATİCE'YE BAK!

İslam anlayışının değiştiği bir çağda yaşıyoruz. Artık yaptığımız ya da yapacağımız şeyin doğruluğunu ya gündüz kuşağı programlarından ya da 'google'dan öğreniyoruz. Ahlak anlayışımızı magazin gazetecileri belirler oldu. Medya hangi değeri dayatıyorsa ona şahadet etmeye başlayanlarımız var. Oysa olması gereken bu mudur? Şimdilerde kaçımız açıp hadislere, Allah'ın Elçisi'nin (sav) yaşantısına bakıyor gidermek için? Ya da (meseleyi kaçımız ahlakla ilgili endişeleniyor? Hangimiz 'Din güzel ahlaktır.' (Deylemi) hadisini ölçü ediniyor kendine? Tamam. Belki de ben abartıyorum. Şüphesiz bizim dergâhımız ümitsizlik dergâhi değil. Misal Hazreti Hatice (yeniden okur, tanırsak) benim için umudun adıdır, kadınlarımız namına.

Günümüzde genç kızlarımıza anne babaların örnek gösterdiği şahsiyetler; çocuk da kariyer de yapmış kadınlardır. Gündüzün tamamını dışarıda geçiren, akşam eve geldiklerinde başka kadınların baktıkları çocuklarıyla yine başka kadınların pişirdiği yemeklerin (ki bu da o kadınların işleridir) olduğu sofralara oturan kadınlar... Bu sofraya oturma işini gelenekten sayan, akşam beraber dizi izlemeye de unutulmuş sünnete sarılır gibi heveslenen kadınlar... Yanlış anlaşılma istemem, ne çalışmaya karşıyım ne de kadınların ekonomik özgürlüklerine niyetim takasta neye karşı ne aldığımızı hatırlatmak. Kızlarımız yüksek gökdelenlerde çalışan döpiyesli, kariyer sahibi kadınlardan olmak istiyor, onları örnek alıyor. 'Andolsun ki, Resulullah, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok zikredenler için güzel bir örnektir.' (Ahzab,21) ayet-i kerimesini okumuyor. Fakat gökdelenler Allah'tan büyük değil, nihayetinde hepimiz yolcuyuz ve hesaba doğru yürüyoruz. Neticede başarılı iş kadını olmak gençlik zamanında nefse tatlı gelir belki... Neticede kadınlar ekonomik özgürlüklerini kazanmış oluyorlar, kendi paralarını kendileri harcıyorlar ve evlilik sözleşmeleri yapıyor evlenmeden evvel. 'Boşanma durumunda...' diyerek başlıyor imzalanan metinler. Baştan bir boşanma hesap ediliyor ve gemisini kurtaran kaptan sayılıyor. Oysa âlemlere rahmet Peygamber Efendimiz (sav) evliliğini böyle mi gerçekleştirdi nam-ı diğer 'tahire' ile? Hazreti Hatice elinde avucunda ne varsa Peygamber Efendimiz'in yönetimine verdi, İslam davasına adadı. (ki serveti bazı kaynaklara göre 80000 deve idi ve zamanında azımsanacak gibi değildi.) Şimdi ancak markalı kazaklarımıza emanet edebiliyoruz kendimizi böyle gönül rahatlığıyla, göğsümüzde bir timsah vesaire resmi taşımanın haklı (!) gururuyla geziniyoruz. Hazreti Hatice validemiz insanlar Peygamber Efendimiz'in peygamberliğini reddederken yiğitçe O'nun arkasında duruyordu. Nitekim kendisi ilk iman eden kadındır. Hayatta bir vizyon ve misyon sahibi olmak istiyorsak, zamanın kadınları olarak, ümmetin kadınlarının en hayırlısının adımlarını takip etmeliyiz. Belki biz Allah'ın selamına muhatap olamayız ama ümit ederiz.

Velhasıl kelam ümit etmek imandandır...

ahlakla ilgili endişelerini
derinleştirmek gerekirse)

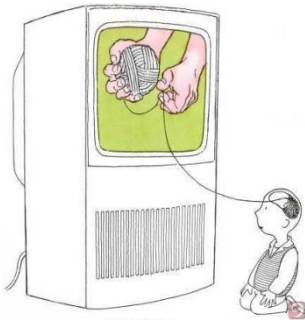
Televizyon ne yazık ki bazı ailelerde çocuk sağa sola gitmesin, evi dağıtmasın, ayakaltında dolaşmasın düşüncesiyle izlettiriliyor. Ve saatlerce orda kalmasını sağlıyor. Anne ve babalar çocuklarına zaman ayıramadığı için onları televizyon karşısına oturtuyorlar. Bir annenin çalıştığını düşünürsek o anne sabah işe gidecek, gelince de evi toparlayıp yemek yapıp bulaşık yıkayana kadar çocuk

televizyona teslim edilecek. Aksine o çocuğun sevgiye, annenin kucaklamasına, öpmesine ve onunla ilgilenmesine ihtiyacı var. Tabii ki çocuk da bu sevgiyi göremezse; insanlara ve yaşlılarına ilgisizlik, göz teması kuramama, çağırdığınızda bakmama, etrafına karşı ilgisizlik, konuşmama, kendi dünyasında olma, cümle kuramama gibi psikolojik problemleri oluşur. Bunların yanı sıra çocuk şiddete özenabilir. Özellikle ilkökul öğrencilerinin çoğu yerli yabancı olsun şiddet içeren programlar izliyorlar ve bu programları izleyen çocukların birçoğu fiziksel şiddete başvurup bunu bir çözüm yolu olarak görüyorlar. Çocuklar şiddeti en iyi televizyondan öğreniyorlar ve şiddet uygulayıcı kahramanları kendilerine örnek alıyorlar. Zaman zaman gazetelerde okuduğumuz; '12 yaşındaki çocuk okulda öğretmenini bıçakladı.' yahut 'Televizyondan etkilenen 8 yaşındaki bir ilkökul öğrencisi kendini kravatla gardiroba astı.' gibi haberler çocuk ve gençler arasında yayılan şiddetin boyutunu gözler önüne sermektedir. Ailece beğenerek izlediğimiz pek çok dizide şiddet kimi zaman açık, kimi zaman gizli ve ince bir şekilde verilmektedir. Artık televizyon dizilerimiz bizim hayatımızı o kadar çok etkiliyor ki son zamanlarda çok izlenen "Aşk-ı Memnu" adındaki dizi açık bir şekilde yasak bir ilişkiyi anlatıyor. Yine bir televizyon programında 17 yaşındaki genç çocuk 30 yaşındaki yengesini alarak evden kaçıyor. Bu iki resmede baktığımızda arada aslında çok bir fark yok. Birisi dizi, diğeri ise gerçek... Aşırı televizyon izleyenler gerçek dünyayı ne yazık ki "dizi" gibi algılıyor.

ÇÖZÜM İÇİN NELER YAPILABİLİR?

*Aile içinde bir plan yaparak haftanın belli günlerinde ailece kitap okuma zamanı oluşturun. Birlikte yapılan bu faaliyetler çocukları televizyondan uzaklaştırmaya yardımcı olacaktır.

*Muhakkak çoğunuz televizyon izlerken yanında bulunun. Zaman zaman onunla konuşarak zararlı gördüğünüz konularda açıklama yapın."Bu çocuğun arkadaşına vurması çok kaba bir hareket değil mi?" gibi.

- *Çocuğunuzun her programı izlemesine izin vermeyin.
- *Sizde programlar konusunda seçici davranın.
- *Çocuğunuzun odasına asla televizyon koymayın.
- *Zararlı gördüğünüz yayınları RTÜRK 'e bildirin.

Radyo ve televizyonlarda gördüğümüz zararlı yayınları şikâyet edebileceğimiz RTÜRK hattı: 178.

FETHİ GÜZEL ŞEHİRDEN DOST DİYARINA

*“Duyamıyorum sesini,
Yanımda olduğun halde uzaklarda gibisin.
Nereledesin?”*

Bir soru... Gecenin zifiri karanlığını günün parlıtlarına çevirdiği andaki bir soru... Ayın semayı terkindeki, güneşin gelişindeki sırta bir basamak olsun diye sorulan bir soru... Öyle karışık kelimeler de içermiyordu gönle düşen soru, yalnızca bir kelime...“Neredesin?” Cevap aşikârdı aslında, kime sorarsa hemen bilebilirdi. Ama o bulamıyordu yanıtı bir türlü. Aslında buradaydı, fakat nerelerdeydi? Soruyu sormaya cesareti var mıydı ki? Bu ne cüretti? Sorulur muydu böyle? Herkesin bildiği bir soruydu işte, ne vardı geceyi böyle durduracak sanki?

Neredeydi? Burada işte... Evet, yerde, gökte, sağda, solda, hatta içinde, benliğinde, ruhunda... Burada, burada...

Yoo, duyamıyordu sesini, hem duysa geceyi böyle durdurur muydu? Göremez olmuştu. Kör olan kendisi miydi, yoksa O'nun (c.c) gözleri kör eden parıltısı mıydı, gözleri görmez kılan? O'nu yaşayanlar varmış, O'yla yaşayanlar... Her dem O'yla yol alanlar varmış, her gece O'na misafir olanlar. O'nu sevmenin zevkine varanlar varmış. O'nun kendi zatına yansıyan parıltısını gören gözler dahi varmış. O zaman kör olan kendi gözleri miydi? Sahi "Gözler kör olmazdı, görmez olan kalp idi." Hangi vakit karartmıştı ki kalbini, o parıltıya kapatmıştı? Oysa her vakit yanımda diyordu ya? Yanılmıştı. Kalbinin O'nu söylediğini söyleyip, kandırmıştı kendini de. Tıpkı Hz. Hüseyin'i öldürmeye gelen Yezid'in dostu gibi. Hz. Hüseyin'e demişti ya: "Kalbim seninle Ya Hüseyin, ama kılıcım Yezid'den yana." Değil mi ki kalbin parıltısının kılıca yansımamasından öldürüldü en sevgilinin torunu?

İşte böylesi bir düşünce deryasında iken sormuştu "Neredesin" diye. Yanıldığını tüm zerreleriyle hissedip, soruvermişti. Evet, gönlü O'nunlaydı da ya kılıcı kiminleydi?

Her kişinin gecesini de çalmazdı böylesi bir soru. Yalnızca bazılarında uğrar, bir yanıt bekler, yanıtı bulamazsa oradan da usulca giderdi. Şanslıydı onun kapısı çalınmıştı bu soruyla ve gecesi bir soruya tefekkür ile geçmişti. Yanıt bulmuş muydu, bulamamış mıydı? Bilemiyordu, bulduysa bile tarif edemiyordu. Belki tarif edecekti de gün o gün değildi. Kim bilir belki bir gün... Bir gün bulurdu söyleyecek söz.

İç âleminde gezinirken bir an durdu ve dinledi uzaktan gelen sedayı. O seda böldü iç âlemine yolculuğunu. Açık kalan radyodandı ezgi:

... "Seherde uyanırlar cümle kuşlar
Dillu dillerince tesbihe başlar
Tevhid eyler dağlar, taşlar, ağaçlar
Uyan ey gözlerim gafletten uyan
Uyan uykusu çok gözlerim uyan!"
İrkildi bu seda ile gülümsedi usulca.

Az kalmıştı semaya varacaktı güneş, parıltıları hissedilir olmuştu.

Geceyi bölen soru, ardından duyduğu seda... Cevaba basamak mıydı tüm bunlar?

Neredesin sorusuna cevap olan basamaklardan koşa koşa çıkabilmek ümidiyle yazılmış üç beş kelam daha...

Bilinmez, belki bir yanıt olur bir güzel gönle... Sevgiyle yürüyen gönüldeşlere...

Sükûnun Bendesi

PSİKOLOJİ

Semih KÖRÜR

BASTIRMA (REPRESSION)

En sık kullanılan savunma mekanizmalarından biridir. İd (O)'den kaynaklanıp ego (ben) tarafından bilinç düzeyine çıkarılarak doyuma ulaştırılmayı isteyen dürtüler, gerçek ilkesi alanında engele uğradıkları ve ego da bu yüzden bir çatışma içine düştüğünde, bu dürtüyü ide yanı bilinçdışı alana geri göndermek, bilinç yüzeyine çıkmasını önleyerek geriye bastırma yolunu seçer. Yaşam boyunca pek çok dürtü bastırılmış olup, bilinçdışında her an bilinç yüzeyine çıkmaya hazır bir halde beklerler. Örneğin; belli bazı cinsel dürtülerini açığa çıkarmamak için zorlanmasında, kişinin tüm cinselliği reddeden bir davranış içine girmesi gibi bir savunma tepkisini benimsediği görülebilir.

Kendisi belirli bir yaşı aştığı, fitri olarak cinselliğe ilgi duymaya ve karşı cinsle dair sevmeye sevilme ihtiyacı duyan bir kızın; bu duygularını içinde bulunduğu toplumsal koşullar (ahlak anlayışı vb.) nedeniyle inkâr etme şeklinde bir bastırma yöntemi, ileride 'vajinismus' gibi psikolojik temelli sorunlar yaşamasına sebep olabilir. Bu nedenle İslam; duyguların gelişmeye başlamasıyla bastırılması yerine erken evliliği ve evlilikte acele edilmesini tavsiye etmektedir.

YÜCELTME (SUBLIMATION)

- Bilinç yüzeyine çıkarılıp doyuma ulaştırılması kabul edilemeyen,
- Süper ego (ben üstü) tarafından yasaklanmış ya da engellenmiş bazı dürtülerin kabul edilebilir yüksek sosyal değerli bazı amaçlara yönelik dürtüler halinde değiştirilmesidir. Örneğin; saldırganlık, cinsellik gibi belli bazı ilkel dürtülerin açığa çıkmasının uygun olmadığı koşullarda; kişinin bu enerji birikimini güzel sanat yapıtları, spor ve iş başarıları gibi eylemlere yönlterek, olumlu bir biçimde kullanması gibi...

YERİNE KOYMA (SUBSTITUTION)

Dürtülerin asıl amacına ulaşması engellendiğinde; asıl amacın yerine başka bir amaç ya da nesnenin konarak dürtü boşalımının sağlanması, gerilimin giderilmesi söz konusudur.

YANSITMA (PROJECTION)

İnsanın kendinde var olduğunu kabul etmek istemediği dürtü uyarılarını başkalarına yansıtmasıdır. Örneğin; okul ortamı içinde öğretmenlerine karşı kızgınlık ve nefret duyan bir öğrenci, böyle bir nefret duygusuna sahip olmanın hoş bir şey olmayıp ego suyla süper egosu arasında çıkardığı çatışmadan, bu nefret duygusunu öğretmenlerine yansıtarak "öğretmenlerim beni sevmiyor, benden nefret ediyor" düşüncesiyle kendini kurtarır.

GERİLEME (REGRESSION)

Herhangi bir çatışma durumu karşısında insanın ruhsal gelişim sürecinden daha gerideki bazı dönemlere doğru gerileme göstermesidir. Ağlama, saldırganlık, öfke veya korku anında çocuksu bir davranışla birine sığınma gereksinimi veya aşırı yemek yeme veya kusma da bu gibi davranış örnekleridir. Psikosomatik hastalıklarda da böyle bir gerileme süreci söz konusu olup, hastalık gösterisinde simgesel anlam taşıyan bir organ belirtisi bulunmaktadır.

YADSIMA (DENIAL)

Bilinç dışı bir işlemle dayanılması zor olan bazı kaygı, çatışma ve duyguların ve bunları doğuran olay ve eylemlerin kişi tarafından bilinmezlikten gelinmesi, varlığının kabul edilmemesidir. Yaşamını iyi bir sporcu olmaya adanmış, bu yolda çalışmış ve başarıya ulaşarak o yolda ilerlemekte olan bir spor yıldızının mesleğinin en parlak döneminde yapılan sağlık muayenesinde kalp yetmezliği saptandığında, böyle bir hastalığı olduğunu reddedip, kendisini inceleyen çeşitli hekimlerin yanlış bir tanıya vardıkları üzerinde ısrarla tedaviyi kabul etmeyip spor hayatını sürdürmeyi istemesi de bir yadsıma tepkisidir.

AKILCILAŞTIRMA (RATIONALIZATION)

Ankisiyetenin (kaygı, bunaltı ya da sıkıntı hali, korku ve tedirginlik) gücünü azaltmak amacıyla ve çoğu kez yâdsıma mekanizmasıyla birlikte kullanılan akılcılaştırmada, iki temel savunma ögesi bulunur.

- (1) Kişinin davranışını haklı göstermesine yardımcı olan öge,
- (2) Ulaşılamayan amaçlara ilişkin düş kırıklığının etkisini yumuşatan öge. Örneğin; o gece arkadaşının daveti üzerine onunla yemeğe ve sinemaya gittiği için ertesi günkü sınavına hazırlanamayıp kötü not alan öğrencinin, gitmemesinin arkadaşının kırılmasına sebep olacağı düşüncesiyle kendisini savunması da akılcılaştırma türünde bir savunmadır.

İşte en önemlilerinden birkaçını açıkladığımız bu savunma mekanizmaları çoğu zaman bizi koruma amacıyla bilinçaltımızda oluşturulmuş olsa da çok az zamanda bu işlevlerini yerine getirirler, genel olarak hayatın tadını yakalayacağımız en güzel anları ve en güzel ilişkileri kaçırmamıza sebep olacak kadar bize zarar verebilirler. Savunma mekanizmaları, kendi elimizle kendimizi vurmaktır gibidir. Daha önceki yazımızda da bahsettiğimiz gibi; korkusu yüzünden kozasından çıkmayı reddeden bir tırtıl, savunma duvarını yırtıp çıkmadıkça asla kelebek olamayacaktır. Savunma mekanizmalarımızı ve hayatımıza olan etkilerini tekrar gözden geçirerek aslında kendimize zarar veren savunma mekanizmalarının kaynak noktalarını tespit edip, onları bir nebze olsa dahi esnetmeye hepimizin ihtiyacı var diye düşünüyorum. Zaten bu savunma duvarlarımızla gerçek sevgiler gerçek diyaloglar kurma ihtimalimizi de kendi elimizle boğmuş; kendimizi sevgisiz, samimiyetsiz ve güvensiz ilişkilere mahkûm etmiş oluyoruz. En azından sevdiğimizi iddia ettiğimiz, 'canım' dediğimiz insanlara karşı, savunma duvarlarımızdan arınmış olarak koskocaman yüreğimizi açabilmemiz duamla ve sevgi ile hoşça kalın.

De ki: "Her kim Cebrail'e düşman ise, bilsin ki o, Allah'ın izni ile Kur'an'ı; önceki kitapları doğrulayıcı, müminler için de bir hidayet rehberi ve müjde verici olarak senin kalbine indirmiştir."

Bakara 97

EL MÜMİN (Celle celaluhu)

"Emniyet ve güven veren, inanan

kullarını korku ve endişelerden emin kılan."

Allahu azimüşşan cümle yarattıklarını

kendinden emin kıldığından ve özünde iman

edenleri her türlü korku ve endişelerden muhafaza

ettiğinden El-Mümin ismi-i şerifini de üzerine almıştır.

Ve büyük lütuftur ki, kendisine iman eden kullarından da Müminler olarak bahsetmektedir. Allah Teâlâ, Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır:

"Mü'minler ancak o kimselerdir ki; Allah zikredildiği zaman kalpleri ürperir, Allah'ın ayetleri onlara okunduğu zaman imanlarını kat kat artırır ve sadece Rablerine güvenirlir. Onlar namazlarını dosdoğru kılarlar ve kendilerine verdiğimiz rızıklardan Allah yolunda harcarlar. İşte gerçek mü'minler onlardır. Onlar için Rableri nezdinde dereceler, mağfiret ve güzel rızık vardır." (el-Enfâl, 8/2-4)

Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de bunu şu şekilde dile getirmiştir: "Zina eden kişi zina ettiği zaman mü'min olarak zina etmez. İçki içen kişi de içki içtiği zaman mü'min olarak içmez. Hırsız da çaldığı vakit mü'min olarak çalmaz. Başkasına ait bir malı insanların gözleri önünde zorla alan kişi de bunu alenen gasp ettiği zaman mü'min olarak bu suçu işlemez" (Buhârî, Mezâlim, 30; İbn Mâce, Fiten, 3)

İnsan hayatı boyunca birçok sıkıntı keder yaşayabilir, hatta kimi anlar, durumlar olur ki hiçbir zaman yüreğimizdeki sızısı dinmeyecek zannedebiliriz ya da son nefesimize kadar ondan kurtulamayacağımızı... Oysa hayatın insanlara kazandırdığı en büyük tecrübelerden birisidir ki, her bitmez dediklerimiz bir gün gelir sonlanır, ateşi yüreğimizde kalacaktır diye düşündüklerimiz, en kötü ihtimalle küllenir. İçimize bu emniyet duygusunu veren, endişelerimizden sıyrın **El Mü'min** isminin tecelli ettiren Yaradanımızdır. Allah mümindir. Bu isimle tecelli ettiği kulunun kalbine de imanın nurunu koyar. Ve iman eden kullar da bu isme ayna olurlar, böylece sapkınlıktan ayrılır gerçek sultanı tanır. İman insanı insan eder, mü'min kılar, Mümin kişi çevresindekilerin kendinden emin olduğu kişidir, bir nevi mümin olmanın mührüdür onun güvenilirliği. Kullara en güzel örnek, ümmetine en nurlu yol gösterici, dost düşman fark etmeden herkes tarafından "**Muhammedün Emin**" isimle anılan Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem)'dir. Allah (Celle celaluhu)'ın inanan kullarına kendi ismini vermesi çok büyük nimettir. Nimetlerin şükrü de rıza kapısından geçer. Hakk'ın razı olduğu bir yaşam ve Mümin olarak anılmaya layık ahlakla rıza kapısına varabilmek umuduyla... "Rabbimizin, bizi salihler topluluğuyla beraber (cennete) koymasını umarken, Allah'a ve bize gelen gerçeğe ne diye inanmayalım?" Maide,84

Allah'ım mümin kullarını her cihanda emin kıldıklarından eyle, emin kıldıklarınla elele omuz omuza eyle, Mü'minlerle birlikte haşrolunarak huzurunda vuslata erebilmeyi nasip eyle...

Bunları Biliyor Musunuz? Do Re Mi

MÜZİK NOTALARI NASIL BULUNMUŞTUR

Müzikteki matematiksel gizemi keşfederek

yazıya dökmenin ilk temeli Pisagor (Pythagoras, M.Ö. 530 450) tarafından atılmıştır. Biz kendisini okul sıralarından o meşhur dik üçgen teoremi ile hatırlarız ama Pisagor günümüzde ulaştığımız bilim seviyesinin babasıdır. O kendi devrine kadar gelişmiş bütün çalışmaları bir disiplin altında toplamış; geometri, aritmetik, astronomi, coğrafya, müzik ve tabiat bilgisi olarak ayrı ayrı bilim dalları yaratmıştır.

Pisagor, bilimi bilim için düşünüyor, bilimi uygulamak onu ilgilendirmiyordu. Bu nedenle bilgi seven anlamındaki filozof sözcüğünü ilk olarak o kullanmıştır. Pisagor tüm evrenin sayılar ve aralarındaki ilişkilere göre kurulduğuna inanıyordu.

Pisagor'un müziğin içindeki matematiği bir demirci dükkânının önünden geçerken keşfettiği rivayet edilir. Demirci ustasının demir döverken kullandığı aletlere göre değişik sesler çıkarması Pisagor'un ilgisini çekmiş; dükkânı kapattırarak ustaya çeşitli aletler kullandırmış, çıkan sesleri incelemiş ve notlar almış. Batı müziği 9. yüzyılın başına kadar notalamadan habersizdi. Eserler kulak yoluyla kuşaktan kuşağa aktarılıyor, bu arada değişime uğruyor, zamanla unutulabiliyordu. 9. yüzyılın ikinci yarısında ilk notalama sistemi ortaya çıktı. Arezzolu Guidonun Guid Arezzo notalama sisteminin seslerin yüksekliğini kesin olarak belirtmeye başlamasıyla büyük bir ilerleme kaydedildi. 11. yüzyılda notaların üzerine dizildiği beş çizgiden oluşan portenin kullanılmasıyla notaların yüksekliği (do, re, mi...) ve süresi (birlik, ikilik, dördlük...) kesin biçimde belirlenebilir hale geldi. Aslında müziğin dört parametresi vardır: Yükseklik, süre, şiddet ve tını.

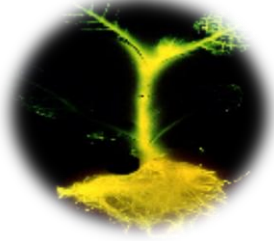

Bunlardan ilk ikisi zamanla genel kabul gören bir takım işaretle sayesinde kâğıt üzerine dökülebilmiş; şiddet ve tını ise notanın yanında ek kelimelerle belirtilmişler ve kısmen de yoruma açık bırakılmışlardır.

Çeşitli sesleri belirtmek ve bunların birbirlerine karışmasını önlemek için sesleri temsil eden notalara özel isimler verildi. Do, re, mi, fa, sol, la, si. İngilizcede ve Almandada ise notalar harflerle gösterildi C do, D re, E mi, F fa, G sol, A la, B si (İngiltere) H si (Almanya) Nota isimlerinden do'nun önceki ismi ut idi. sesli harfle başlayan bu isim, notaları sırayla söylerken tutukluk yaptırdığından 12. yüzyılda do olarak değiştirildi. Almanya ve bazı ülkelerde ut hala kullanılır.

Si hariç diğer notaların isim babası Guid Arezzodur. Arezzo bu adları Aziz Iohannes Battista ilahisindeki mısraların birinci hecelerinden alarak takmıştır. Yedinci notanın adı uzun zaman B olarak kalmış, sonradan 13. yüzyılda Sanete Iohannes kelimelerinin baş harflerinden meydana gelen si adını almıştır. Notalamanın keşfi ve gelişimi müzik pratiğine olağanüstü bir gelişme ortamı yaratmıştır. Notalama; icracıyı ezberden kurtararak hem müzik parçalarının uzamasına hem de çeşitli dönemlere ve ülkelere ait notalanmış eserlerin katılmasıyla repertuarın zenginleşmesine ve çeşitlenmesine imkân vermiştir. Nota sayesinde bir müzisyen bilmediği bir müzik parçasını icra edebilmek için tek başına yeterli bir hale gelmiştir.

Elif KİRAZ

SAĞLIK BÖLÜMÜ

Kış mevsiminin gelmesiyle birlikte görülen hastalıklar çoğaldı. Bronşit, zatüre, grip, nezle ve daha birçok hastalık... Bu ay sizlere boğmaca hastalığından bahsedeceğiz. Nedir, belirtileri nelerdir, tedavisi nasıl olur? Boğmacadaki şiddetli öksürükle, sıradan bir öksürüğü nasıl ayırt edebiliriz? Hepsinin cevabını bu ayki sayımızda vereceğiz.

BOĞMACA

BELİRTİLERİ: Boğmaca mikroplarının üst solunum yollarına yerleşmesinden 2 hafta sonra hastalık kendisini öksürük nöbetleri ile belli eder.

*İlk günlerde soğuk algınlığına benzer işaretlerle başlar. 1 -2 hafta müddetle hafif ateş ve kırgınlık yaptığından pek anlaşılır. Hastanın nezleye yakalandığı zannedilir.

*Bundan sonra akşamları nöbetler halinde gelen öksürük devresi başlar. Beş hafta kadar süren öksürük nöbetleri sırasında kasılma ve kramplar görülür. Kramp sonunda kusmalar da olabilir.

DİKKAT! Sıradan öksürükle boğmaca öksürüğünü birbirinden şöyle ayırabiliriz: Boğmaca öksürüğü önce şiddetli öksürükler halinde gelir, bunu derin bir soluk alma izler. Öksürük sırasında hasta boğuluyormuşçasına rahatsız olur ve ısıklı sesine benzer bir ses çıkarır. Öksürük nöbeti sona erip derin bir nefes alınca hasta kendisini iyi hisseder.

*Boğmaca hastalığını ağır geçiren kimselerde en sık görülen ilave hastalık akciğer iltihabıdır. Bebeklerde ölüme varabilen ciddi sonuçlar doğurabilir.

*Boğmaca geçtikten sonra hasta yatak istirahatı yapmadığı takdirde bronşite çevirebilir.

*Yine doktor tedavisi görülmeyen ağır durumlarda adale krampı, felç, beyinde arıza, sağırılık, hatta körlük dahi olabilir.

*Yan etkileri görülmediği yani normal seyrettiği takdirde süresi 8 haftadır.

NE YAPMALI?

*Öksürük başlar başlamaz doktora müracaat ediniz ve onun tavsiyelerine göre hareket ediniz.

*Hastalık ağır seyrettiği takdirde doktor hastane tedavisi tavsiye edecektir.

*Hastanın odası bol güneşli olmalı ve sık sık havalandırılmalıdır.

*Kuru yiyecekler öksürüğü tahrik edeceğinden hasta sulu ve bol vitaminli yiyecekler ile beslenmelidir.

*Öksürük nöbetleri sırasında kusma olabileceğinden yemek, nöbetlerden 15 dk. sonra verilmelidir.

*Tesirli bir boğmaca aşısı henüz bulunabilmiş değildir. Ancak yine de mevcut boğmaca aşısını yaptırmakta fayda vardır.

ŞIFALI BİTKİLER Meyve Suyu

Enfeksiyon hastalıklarından korunmanın ve sağlıklı bir ömür geçirmenin yolu bağışıklık sistemini güçlendirmekten geçiyor. Güçlü bir

bağışıklık sistemi için de bol bol vitamin, antioksidan ve mineral şart. Vücudun ihtiyaç duyduğu bu sağlık kaynağı ise meyve suyunda gizlidir. Uzmanlar, bünyeyi sağlam tutmak için bol miktarda A, C ve E vitamini ile çeşitli antioksidanlar içeren meyve suyu tüketilmesini öneriyor. Peki, hangi meyve suyu neye yarar?

Portakal suyu: Bağışıklık sistemini güçlendirerek soğuk algınlığı ve gribe karşı güçlü bir savunma oluşturuyor. İçerdiği C vitamini ve folik asit sayesinde öksürüğü azaltıyor. Ayrıca içeriğinde bulunan bioflavin adlı antioksidan sayesinde kılcal damarları güçlendirerek kalbin zarar görmesini engelliyor. Potasyum içeriğiyle de tansiyonun dengelenmesine yardımcı oluyor, aynı zamanda cildi güzelleştiriyor.

Nar suyu: Kolesterol ve şekeri dengeleyerek kalp sağlığını koruyor. Kanser hücrelerinin gelişmesini de engelliyor. Ayrıca, ishali kesmeye, bağırsaklardaki parazitleri düşürmeye de etkili. Nar suyunun idrar söktürücü ve kan yapıcı özelliği de bulunuyor.

Vişne suyu: Ateşli hastalıklara karşı güçlü bir silah olan vişnede A vitamini ve potasyum bulunuyor. Kandaki asitleşmeyi de temizleyen vişne suyu, vücutta biriken fazla suyun dışarı atılmasını, mide ve karaciğerin düzenli olarak çalışmasını da sağlıyor. Ayrıca, idrar söktürücü özelliği de bulunuyor.

Kayısı suyu: İçerdiği A, E ve B3 vitaminleri, kalsiyum, magnezyum, potasyum ve fosfor sayesinde bağışıklık sistemini güçlendirip kan yapımına yardımcı oluyor, sinirleri gevşetiyor. Kalsiyum ve magnezyum oranıyla da kemik erimesini önüyor. İçeriğindeki betakaroten, akciğer kanserinin, kalp hastalıklarının ve kataraktın önlenmesinde rol oynuyor.

Elma suyu: Elma bağışıklık sistemini güçlendirici özelliği olan B3 ve E vitamini, potasyum ve bol miktarda pektin içeriyor. Kan şekerini kontrol altında tutan elma suyu baş ağrısına da iyi geliyor. Ayrıca böbreklerin temizlenmesini ve kolesterolün düşürülmesini sağlıyor. Bunların dışında, romatizma, gut ve mide rahatsızlıklarına karşı panzehir etkisi gösteriyor. Akciğer kanserine yakalanma riskini azaltıyor, tansiyonun yükselmesini engelliyor.

Şeftali suyu: Şeftali içerdiği A, B3 ve C vitaminleri, folik asit, betakaroten ve potasyum ile gribe karşı vücudun savunma mekanizmasını güçlendiriyor. Antioksidan özelliği ile zehirli maddelerin vücuda vereceği zararları azaltıyor. Sinir sistemini olumlu etkiliyor ve uykusuzluğu gideriyor. Böbreklerin ve safrakesesinin düzenli çalışmasını sağlıyor.

Üzüm suyu: Bol miktarda A ve C vitamini, çeşitli mineraller ve demir ile potasyum içeriyor. Antioksidan özellikli olduğu için cildin yaşlanmasını geciktiriyor. Kan yapıcı özelliğinin yanı sıra romatizma ağrılarına iyi gelip kalp sistemini düzenliyor, bedensel ve zihinsel yorgunlukları gideriyor.

Domates suyu: İçerdiği C ve E vitaminleri, potasyum ve diğer

mineralleri ile de sağlık için oldukça yararlı. Domates suyunda bol miktarda bulunan C vitamini ve bir antioksidan olan likopen, vücudu grip ve nezleden koruyor. Ayrıca likopen vücudu kalp hastalıkları ve kansere karşı da koruyor.

Baş ağrısı için, Birkaç kahve çekirdeğine limon suyu sıkın yavaş yavaş yiyin.

Buz dondururken, Suyu kaynatın, soğuyunca buz kalıplarına koyup dondurun. Buzlar daha canlı kristal gibi görünür.

Dişlerinizi doğal temizleyin, Çileği ezin, diş fırçasının üzerine koyun ve diş etlerinize kompres yapın. Sonra da dişlerinizi fırçalayın.

P R A T İ K B İ L G İ L E R

Dereotunu saklamak için, Temiz bir havluya kaplayacak şekilde sarın, bu şekilde naylon torbaya koyup buzdolabına saklamaya bırakabilirsiniz.

Patates haşlarken, Haşlama suyunun içine bir kaşık margarin koyun patateslerin vitaminlerini kaybetmemiş olursunuz. Aynı zamanda patatesler daha çabuk.

Arı, sivrisinek sokmalarına karşı, Kesme şekeri hafif ıslatın sokulan kısmın üzerine hafifçe bastırın zehiri alır ve kaşınmayı, şişmeyi önler.

Fermuarlar sıkışırsa, Kurşun kalemle fermuar dişlerinin üzerini karalayın.

Ayakkabılarınız ayağınızı sıkıyorsa, Bir bardak saf alkolü ayakkabınızın içine dökün. İyice derisine yedirin ve giyin. Derisi ayağınıza göre açılacaktır.

Gözlük camları, Gliserin ile silerseniz buğulanmadığını göreceksiniz.

Kapılarınızı vs. cila yaparken, Cila olmamasını istediğiniz yerlere vazelin sürün, buralara cila taşarsa bile kuruyunca çok kolay çıkarabilirsiniz.

Mangal ızgaranızı temizlemek zordur, Ilıkken cam sille temizleyin veya ılıkken nemli gazete kâğıdına sarın bir müddet sonra sertleşmiş artıkların yumuşadığını göreceksiniz.

Kesik limonu nasıl saklarsınız, Küçük bir tabağa toz şeker serpin, kesik tarafı şekerin üzerine gelecek şekilde koyun iki hafta limon kurumadan saklanır.

BITKİSEL DÜŞLAR

KURU CİLTLER İÇİN

1 kap gülsuyu / 2 kap bebe şampuanı
30 damla lavanta yağı / 30 damla itir yağı

HASSAS CİLTLER İÇİN

1 kap gülsuyu / 2 kap bebe şampuanı
30 damla lavanta yağı / 30 damla papatya yağı

YAĞLI CİLTLER İÇİN

1 kap portakal çiçeği suyu / 2 kap bebe şampuanı
30 damla nane yağı / 30 damla limon yağı

Yağlar gülsuyu ve portakal çiçeği suyunun içerisine konup karıştırılır.
Karışım bir kaba alınır ve bebe şampuanı eklenir.
Kullanmadan önce iyice çalkalayın.

BITKİSEL BANYO

1 avuç adaçayı / 1 avuç lavanta çiçeği
1 avuç kekik / 1 avuç biberiye

Tüm bitkiler ince bir tülbendin içerisine konup ağzı bağlanır,
sıcak su küvet içine bırakılır. On dakika bekledikten sonra küvete
girilip 20-30 dakika kalınır. Ardından ılık suyla duş alınır.

İpek TOPRAKCI

Özlem'ini Duyduğunuz Lezzetler

AKSESUARLAR

Sofrada başlıca bulunması gereken şeyler; tuzluk, ekmek sepeti, salata tabağıdır. Nitekim zaten yemeğe tuzla başlamak da sünnettir. Aksesuar olarak sofraya çiçek koymak da sofrayı güzelleştirir. Çiçekler sofraya teker teker serpilebilir yahut vazoya da konulabilir. En ufak ayrıntılara kadar inip sofraya düzeni ile uğraşalım. Misafirlere gerçekten bekledikleri hissi vermeye çalışalım. Ebu Katade şöyle demiştir: *"Habeşistan Kralı Necaşi'nin gönderdiği heyet Hz. Peygamberin misafiri olduğu zaman Resulullah bizzat kalkarak onlara hizmet etti. Ashab-ı Kiram 'Ey Allah'ın Resülü! Sen hizmet etme, biz senin yerine hizmet ederiz.'* dediklerinde Hz. Peygamber (sav) şöyle cevap verdi: *'Hayır! Onlar memleketlerine hicret eden ashabıma ikramda buldukları için ben de bizzat onlara hizmet etmekle karşılık vermek istiyorum.'* İkrâmın tamam olması, gerek gelirken gerek giderken ve gerekse sofrada misafire güler yüz gösterip tatlı tatlı konuşmaya bağlıdır. Misafirin kerameti (ikramı) güler yüz ve tatlı sözdür. Misafirin gönlünü hoş tutmak güzel ahlak ve tevazunun alametidir. Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur: *"Şüphesiz ki kişi ahlakının güzelliği sayesinde gündüz oruçlu ve gece ibadetli bulunan bir kimse derecesine varır."* (İ. Ahmed)

KIYIR POĞAÇA

Malzemeler:

250 gr. Tereyağı /2 yumurta (1 tanesinin sarısı poğaçanın üzeri için) /1 paket kuru maya / 1 tatlı kaşığı tuz /1 yemek kaşığı şeker /Alabildiğince un
Tereyağı ile yumurta karıştırılır. İçine kuru maya, tuz, şeker ve alabildiğince un ile kurabiye hamuru gibi yoğrulur. Dinlendirilir. Yuvarlanıp, tepsiye dizilir. Elle yassılaştırılır. Üzerine yumurta sarısı sürülür. Önceden ısıtılmış 180⁰ fırında üzeri kızarana kadar pişirilir.

Özlem MOLLAOĞLU

TAHİNLİ KURABİYE

Malzemeler:

1 su bardağı tahin / 1 su bardağı pudra şekeri / 1 su bardağı iri dövülmüş ceviz / Aldığı kadar un
Malzemeler yoğrulur. Yağlanmış tepsiye istenilen şekilde dizilir.
Önceden ısıtılmış 160⁰ fırında pişirilir.

AFİYET OLSUN

TARİHTE BUGÜN

OCAK AYI

- **1 Ocak: Takvim ve saatte yapılan değişiklik yürürlüğe girdi (1926).**
- **2 Ocak: Güney Afrikalı Dr. Christian Barnard'ın, ilk defa insandan insana kalp naklini başarması (1968).**
- **10 Ocak: Osmanlı Devleti ile Rusya Arasında "Yaş Barış" Antlaşmasının İmzalanması (1792).**
- **10 Ocak: I. İnönü Zaferi (1921).**
- **11 Ocak: Hz. Muhammed'in Mekke'yi Fethi (630).**
- **16 Ocak: İran'da Devrim; Humeyni'nin Dönüşü ve Şah'ın Kaçışı (1979).**
- **17 Ocak: Körfez Savaşı'nın Başlangıcı (1991).**
- **20 Ocak: Darülaceze'nin Kuruluşu (1895).**
- **20 Ocak: İlk Teşkilatı Esasiye Kanunu (ANAYASA)'nın Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce kabul edilmesi (1921).**
- **21 Ocak: Rodos'un Fethi (1522).**
- **22 Ocak: Yavuz Sultan Selim'in Ridaniye Seferi (1517).**
- **23 Ocak: İttihatçıların Babilî Baskını (1913).**
- **25 Ocak: Sırp Sındığı Zaferi (1364).**
- **26 Ocak: Karlofça Barış Antlaşması'nın İmzalanması (1699).**
- **27 Ocak: Osmanlı Devleti'nin kuruluşu (1299).**
- **28 Ocak: Osmanlı Meclis-i Mebusan'ının Gizli Toplantısında "Misak-ı Milli" Kabul Edildi (1920).**
- **29 Ocak: 18 Ocak'ta, Fransa Parlamentosu'nun Kabul Ettiği Sözde Ermeni Soykırımını Tanıyan Yasa Tasarısı, Fransa Cumhurbaşkanı Jacques Chirac Tarafından Onaylandı (2001).**
- **31 Ocak: Türk Eğitim Derneği'nin (TED) kuruluşu (1928).**

ŞUBAT AYI

- **1 Şubat: Sinemanın icadı (1895) / Ayasofya Camii'nin müze oluşu (1935).**
- **3 Şubat: İlk uzay gemisinin Ay'a inişi (1966).**
- **4 Şubat Balkan Pakti'nin İmzalanması (1934)**
- **5 Şubat Teşkilat-ı Esasiye Kanunu (Anayasa)'nın İkinci Maddesinde Değişiklik Yapılarak Altı Ok'un Konulması: "Türkiye Devleti, Cumhuriyetçi, Milliyetçi, Halkçı, Devletçi, Laik ve İnkılâpçıdır. Başkenti Ankara Şehridir" (1937).**
- **13 Şubat Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin Kuruluşu (1975).**
- **14 Şubat: Telefonun icadı (1876).**
- **14 Şubat Yeni Balkan Pakti Ankara'da İmzalandı (1953).**
- **16 Şubat: Türk Hava Kurumu'nun kuruluşu (1925).**
- **17 Şubat: "Türk Medeni Kanunu" nun Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabulü (1926).**
- **18 Şubat: 7. Osmanlı Padişahı (II. Mehmet) Fatih Sultan Mehmet'in tahta geçmesi (1451).**
- **18 Şubat: Türkiye'nin NATO'ya girişi (1952).**
- **20 Şubat: Boğaziçi Köprüsü'nün temel atma töreni (1970).**
- **21 Şubat Ankara Hükümeti'nin Londra Konferansı'na Katılışı (1920). 22 Şubat Menemen'in İşgali (1919).**
- **25 Şubat: 2010 Perşembe(11-12 R.EVVEL 1431) MEVLİD KANDİLİ**

BURSA MEVLANA KÜLTÜRÜNÜ TANITMA VE YAŞATMA DERNEĞİ
KARABAŞ-İ VELİ KÜLTÜR MERKEZİNE NASIL GİDİLİR?

İbrahim Paşa mah. Çardak sk. No: 2 Osmangazi / Bursa / TÜRKİYE
Telefon: 222 03 85
www.mevlana.org.tr
bilgi@mevlana.org.tr